

उद्यामत *a.* Instigated to action. आत्मनो मधुमदोद्यमितानाम् Ki. 9. 66.

उद्यमिन् *a.* Diligent, persevering, active, making effort.

उद्यामः 1 Erecting, stretching out, elevation. -2 A rope, a cord.

उद्या 2 P. 1 To go up, rise, ascend; क्रमशस्ते पुनस्तस्य चापात्सममिवोद्युः R. 12. 47; पतत्युयाति Git. 4. -2 To originate, spring, arise; इति मतिरुदयासीत् पक्षिणः प्रेक्ष्य भैमीम् N. 2. 109.

उद्यानम् (-नः also) 1 Going or walking out. उद्यानं ते पुरुष नावयानम् Av. 8. 1. 6. -2 A garden, park, pleasure garden; बाह्योद्यानस्थितहरशिरश्चन्द्रिकाधौतहर्म्या Me. 7. 26, 35; oft. opp. to वन; cf. दूरीकृताः खलु गुणैरुद्यानलता वनलताभिः Ś. 1. 17. -3 Purpose, motive. -4 N. of a country to the North of India. -Comp. -पालः, -पालकः, -रक्षकः a gardener, superintendent or keeper of a garden; उद्यानपालसामान्यमृतवस्तमुपासते Ku. 2. 36.

उद्यानकम् A garden, park.

उद्यापनम् Bringing to a conclusion, completing, finishing (as व्रतोद्यापन).

उद्यापनिका Return home from a journey.

उद्यापित *a.* Brought to a conclusion, accomplished.

उद्यावः [उद्-यु-घञ्] Mixing, joining; blending.

उद्यासः [उद्-यस्-घञ्] Effort, exertion (Ved.) उद्यासाय स्वाहा Vāj. 39. 11.

उद्युज् 7 U. (Usually \bar{A} . only) 1 To excite, make active or quick, stimulate to exertion. -2 (intrans.) To exert, attempt, strive (with inf.); भवन्तमभियोकुमुद्युक्ते Dk. 3. -3 To prepare. -4 To join, be in contact with; यथा हस्ती हस्तिन्याः पदेन पदमुद्युजे Av. 6. 70. 2.

उद्युक्त *p. p.* Zealously active, persevering, diligent, industrious; engaged, ready.

उद्योगः 1 Effort, exertion, industry; तद्दैवमिति संचिन्त्य यजेन्नोद्योगमात्मनः Pt. 2. 144; उद्योगः खलु कर्तव्यः फलं मार्जारवद् भवेत्. -2 Work, duty, office; तुल्योद्योगस्तव दिनकृतश्चाधिकारो मतो नः V. 2. 1. -3 Perseverance, diligence. -Comp. -पर्वन् *n.* title of the 5th book of the Mahābhārata; also a section of the 5th book (chapters 45-47) of the Rāmāyaṇa.

उद्योगिन् *a.* Active, diligent, persevering, industrious; उद्योगिन् पुरुषसिंहमुपैति लक्ष्मीर्देवं हि दैवमिति कापुरुषा वदन्ति Pt. 1. 361, 2. 134.

उद्योजित *a.* Raised, gathered (as clouds); Prab.

उद्योतः Lustre, brightness. तद्दशौ दशनोद्योतैर्दीपयंस्तम-बोचत । Śiva B. 9. 13.

उद्रः A kind of aquatic animal. (Mar. जलमांजर). -द्रम् Water.

उद्रिन् *a.* Springing; bounding in water.

उद्रङ्कः, -गः 1 N. of the town of हरिश्चंद्र (floating in the air). -2 Probably a tax on permanent tenants; GI. III. 126 ff.

उद्रथः [उद्गतो रथो यस्मात्] 1 The pin of the axle of a carriage. -2 A cock.

उद्रावः A loud noise, uproar.

उद्रिच् (chiefly used in *pass.*) 1 To excel, surpass (with abl.); ममैवोद्रिच्यते जन्म...तव जन्मनः Mb. -2 To increase, exceed, preponderate. उद् सहस्राद् रिरिचे कृष्टिषु श्रवः Rv. 1. 102. 7. -3 To abound in.

उद्रिक्त *p. p.* 1 Increased, excessive, abundant. -2 Distinct, evident. -Comp. -चित्तम् A mind abounding in (goodness &c.); Pañch. 1. 6. 12. -चेतस् *a.* 1 High-minded; Ks. -2 Intoxicated.

उद्रिक्तिः *f.* Excess, abundance; Śivamahimna Stotra 30.

उद्रेकः 1 Increase, excess, preponderance, abundance; ज्ञानोद्रेकाद्विघटिततमोग्रन्थयः सत्त्वनिष्ठाः Ve. 1. 23; गत्वोद्रेकं जघनपुल्ले Si. 7. 74; so मोह°, धन°, मद°; सुकृतोद्रेकः Bh. 3. 87. -2 Commencement, outset. -3 Prosperity (ऐश्वर्य); Mb. 12. 313. 17. -का The plant (महानिब). -Comp. -भङ्गाः discouraging a thing at the very beginning.

उद्रेकिन् *a.* Abounding in, increasing.

उद्रेचक *a.* Enhancing or augmenting exceedingly; Rāj. T. 4.

उद्भुज *a.* 1 Destroying, breaking down. -2 Undermining (as a bank); as in क्लमुद्भुज q. v.

उद्बोधनम् Rising, growth; Ait. Br. 4. 14. 5.

उद्दंशीयम् N. of a Sāman.

उद्दत् *a.* 1 Excellent. -2 Raised, elevated. -*f.* An elevation, hill; स उद्दतो निवतो याति वेविषत् Rv. 3. 2. 10 उद्दती Mbh. on P. V. 2. 109.

उद्दत्सरः A year.

उद्दप् 1 P. 1 To pour out, send forth. -2 To raise, elevate.

उद्दपनम् 1 A gift, donation. -2 Pouring or shaking out.

उद्वापः 1 Ejection, throwing out. -2 Shaving. -3 (In logic) Non-existence of a subsequent consequent on the absence of an antecedent (Wilson). -4 Rooting up. -5 Raising, elevating.